

Merknadsskjema – planoppstart

Plannavn	Gnr. 40 bnr. 533 mfl., Hjortevegen, Fana, Bergen kommune
Arealplan-ID	4601_70090000
Saksnummer	PLAN-2022/20611. 201918555
Utarbeidet av	Ard arealplan as
Sist revidert	10.11.2023

Nr.	Avsender	Hovedpunkt i merknad/uttalelse	Forslagsstillers kommentar
1	<u>Private merknader:</u> Andreas Skaale Sælen, Dyrhaugen 9, gnr. 40 bnr. 973, 24.05.20	<ol style="list-style-type: none"> 1. Parkeringsmulighetene i Dyrhaugen og Hjorteveien er allerede fraværende. Dersom det ikke legges til rette for tilstrekkelig parkeringsplasser for beboere og gjesteparkering så er parkeringsalternativene i nærområde svært begrenset. 2. Det er svært begrenset tilgang på barnehageplasser og friområder/lekeplasser i nærområdet. 3. Dersom vegetasjonen er planlagt fjernet og leilighetsbyggene er planlagt like høy eller høyere enn eksisterende eneboliger, så vil vinduer/balkonger vendt mot Dyrhaugen oppleves svært sjenerende mot vår terrasse og hage, og forringe bruksverdien for tomten. 4. Hjorteveien og krysset Sæterveien-Fanaveien oppleves som svært belastet i dag, og køene som økt belastning på disse veiene vil medføre vil påvirke naboer og forbi kjørende langs Fanaveien. Det trengs god planlegging av adkomstvei til planområdet. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utforming og antall parkeringsplasser er avklart i planarbeidet, og vi forholder oss til kravene satt i KPA18. Tatt til følge. 2. Kapasitet på skoler og barnehager er tema i planarbeidet og er omtalt i planbeskrivelsen. Uteoppholdsarealer/lekearealer skal opparbeides i tråd med kvalitetskravene i KPA18. Tatt til følge. 1. Utforming, størrelse og høyde på nybygg vurderes gjennom planprosessen. Konsekvenser for naboer er utredet (herunder ved utarbeidelse av sol- og skyggeillustrasjoner og perspektiver). Tatt til følge. 3. Tilkomst til planområdet er vurdert gjennom planprosessen og det er i tillegg utarbeidet trafikkanalyse. Prosjektet vil omfatte et lavt antall boenheter, og trafikkøkningen vil derfor bli minimal. Tatt til følge.
2	Ulrik Leidland Opsahl, Dyrhaugen 1, gnr. 40 bnr. 697, 24.05.2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bekymret for at terrasser og uteområder vil plasseres rettet mot Dyrhaugen 1, som vil føre til innsyn i hage, på terrasse og inn i stue/kjøkken, noe som vil forringe bruksverdien for tomten. 2. Barnehagedekning i området er allerede mangelfull, som det også står beskrevet i referat fra oppstartsmøte 31.01.20. Antall barnehageplasser må tas med i videre vurdering i planleggingen. 3. Parkeringsmuligheter i nærområdet er allerede svært begrenset, etter utvidelse av fortau i Dyrhaugen. I referat fra oppstartsmøte 31.01.20 er det anbefalt at Hjorteveien må opprustes med bredere fortau og sykkeltrase, noe som vil trolig begrense parkeringsmuligheten. Hvordan er det planlagt at beboere og gjester skal parkere? Det trengs hensyn til. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utforming, størrelse og høyden på nybygg er vurdert gjennom planprosessen. Konsekvenser for naboer er utredet og det tas hensyn til plassering av uteplasser og vinduer for å hindre innsyn (herunder ved utarbeidelse av sol- og skyggeillustrasjoner og perspektiver). Tatt til følge. 2. Kapasitet på skoler og barnehager er tema i planarbeidet og omtalt i planbeskrivelsen. Tatt til følge. 3. Uteoppholdsarealer/lekearealer skal opparbeides i tråd med kvalitetskravene i KPA18. Tatt til følge. 4. Utforming og antall parkeringsplasser er avklart i planarbeidet og er satt til 0,95 per 100m2 bolig. Planforslaget oppfyller krav i KPA18 som sier at i byfortettingssone er det krav om parkeringsdekning på minimum 0,6 og maksimum 1,2 plasser per 100 m² BRA bolig. Tatt til følge.
3	Berit von der Ohe Zakariassen, Dyrhaugen 3, gnr. 40 bnr. 650, 27.05.2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Det er allerede planer om å bygge leiligheter to andre steder i Hjorteveien og i tillegg et ferdigstilt leiligheter lenger oppe i Dyrhaugen og bygging av leiligheter tett til bybanestoppet vis a vis Skjold skole. Det er kun unntaksvis blokkbebyggelse tett i dette området. Det oppfordres sterkt til å beholde skala på planområdet til småhusbebyggelse. Forespeilte endringer vil gjøre irreversible endringer på områdets karakter. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fortettingen skal tilføre positive kvaliteter til området, og knytte sammen nye strukturer med eksisterende struktur og karakter. Volum, gesims og fjernvirkning er vektlagt i planarbeidet. Det er tatt hensyn til landskapsform og nærområdet. Tatt til følge.

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Det varsles om et leilighetsbygg med tre til fire etasjer, noe som vi antar vil være til stor sjenanse for husene rundt. 3. Det er ingen informasjon om trafikk, parkeringsmuligheter, hvordan et nytt bygg vil påvirke solforhold for naboeiendommene og hvordan bygget vil ligge i terrenget. Alt dette trenger avklaring. 4. Vi oppfatter at det er per i dag bygget ut nok leiligheter i området med de store endringer det har medført. I tillegg foreligger allerede planer om flere leiligheter i Hjorteveien. Standpunktet per i dag er dermed at det ikke bør bygges leiligheter på aktuelt område. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Utforming, størrelse og høyden av nybygg er vurdert gjennom planprosessen og det tas hensyn til naboer når det gjelder slagskygge fra ny bebyggelse og ved plassering av framtidige vinduer for å minimere sjansen for innsyn. Tatt til følge. 3. Utforming, størrelse og høyde av nybygg er vurdert gjennom planprosessen. Utforming og antall parkeringsplassene avklares endelig i planprosessen, men i utgangspunktet skal en forholde seg til kravene satt i KPA18. Se svar 4 i merknad 2 over. Tatt til følge. 4. Planforslaget skal være sosialt bærekraftig og ha tilfredsstillende bokvalitet. Det skal i planarbeidet særlig legges vekt på arkitektur og estetikk, folkehelse, barn og unges interesser og universell utforming og ikke minst tas hensyn til naboeiendommene, noe vi mener planarbeidet gjør. Tatt til følge.
4	Rasmus Kjellevoid og Gunn Kristine Sekse, Dyrhaugen 2a, gnr. 40 bnr. 1503, 17.06.2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Plan og Bygningsetaten i Bergen kommune har sagt de vil ha byggeforbud på Skjold (Fanaposten). Det virker totalt ulogisk da kommer en varsling om en reguleringsplan. 2. Som en av nærmeste naboer ønsker vi det ikke skal bygges flere leiligheter. Det har blitt nok fortetting og området har allerede nok leiligheter. Det legges ikke til rette for familier som heller trenger rekkehus. 3. Det er for lite grøntareal til å håndtere flere leiligheter. Det er for få tilholdssteder til barn og familier å ferdes på fritid. 4. Opplever økende trafikk i Hjortevegen og Sætervegen, det vil snart ikke har kapasitet å ta imot mer trafikk. I tillegg er det skolevegen langs disse to veger, der mange barn ferdes. Økende trafikk fører til flere farlige situasjoner, spesielt blant barn, lengre køer samt økt forurensing. 5. Eventuelle leiligheter må ikke gi innsyn til vårt hus. Det er ikke ønskelig med terrasser mot vest. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Behovet for overordnet planlegging og forslag til midlertidig bygge- og deleforbud på Skjold har vært til politisk vurdering. Ettersom det ble vurdert at det ikke er grunnlag for midlertidig bygge- og deleforbud ble det valgt å varsle planoppstart for Hjortevegen. Ikke tatt til følge. 2. Fortettingen skal tilføre positive kvaliteter til området og kommuneplanen har satt av areal i kommuneplankartet for videre utbygging av området. Planforslaget skal knytte sammen nye strukturer med eksisterende struktur og karakter. Volum, gesims og fjernvirkning er vektlagt i planarbeidet. Det er tatt hensyn til landskapsform og nærområdet. Tatt til følge. 3. Uteoppholdsarealer/lekearealer skal opparbeides i tråd med kvalitetskravene i KPA2018. Det vil bli tilstrekkelig areal. Tatt til følge. 4. Tilkost til planområdet er vurdert gjennom planprosessen. Det er utført trafikkanalyse, og hvis nødvendig tilrettelegging/oppgradering har vært tema. Ikke tatt til følge. 5. Utforming, størrelse og høyde på nybygg vurderes gjennom planprosessen. Konsekvenser for naboer er utredet (herunder ved utarbeidelse av sol- og skyggeillustrasjoner og perspektiver). Plassering av vinduer for å hindre innsyn er en av oppgavene til arkitekt. Tatt til følge.
1	<u>Høringsinstanser:</u> BKK, 11.05.20	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vi har elektriske anlegg i planområdet som vist på kart i vedlegg. (kart kan brukes kun som underlag, bør slettes etter bruk, må ikke oversendes andre netteiers samtykke og må ikke anses som kabelpåvisning) 2. Det må ikke iverksettes tiltak som medfører forringelse av adkomst til våre anlegg. Det må heller ikke gjøres inngripen i terrenget som medfører endring av overdekningen over kabler eller oppfylning av terrenget som medfører redusert høyde opp til luftledningsanlegg. 3. Arealer og eiendommer som brukes til, eller i fremtiden skal brukes til nettstasjoner avsettes i planen til arealformål energianlegg kode 1500. 4. Som en del av planarbeidet må det elektriske effektbehovet som følger av planens formål avklares. (behov for nye ledninger/kabler og nettstasjoner og i hvilken grad 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tatt til orientering. 2. Retningslinjer knyttet til mulig trafo er vurdert og satt som premisser for plassering. Tilkost til evt. trafo vil det bli tilrettelagt for. Tatt til følge. 3. Riktig sosikode er benyttet i plankartet. Tatt til følge. 4. Ved realisering vil BKK kontaktes og energibehov avklares. Tatt til følge.

		<p>eksisterende ledninger/kabler kan benyttes) Pga. omfanget på utbyggingen er det behov for å etablere minst en ny nettstasjon i området.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. De som utløser tiltak i strømforsyningsnett, må som hovedregel dekke kostnadene med tiltaket, inkludert eventuelle kostnader til erverv av nye rettigheter. (nye traséer må gis rettigheter med minst like gode vilkår) Normalt er dette stettevarige bruksrettigheter. 6. Dersom planen forutsetter at eksisterende høyspenningsanlegg må flyttes eller legges om, må det settes av plass til ny trasé og/eller nettstasjon. 7. Anlegg etablert etter områdekonsesjon (normalt distribusjonsnett): Omlegging av anlegg under 24 kV fordrer ikke søknad om endring av konsesjon, men en del hensyn må likevel ivaretas (det anbefales i planprosessen å engasjeres en el. -faglig konsulent): <ul style="list-style-type: none"> - Kablene som ligger innenfor planområdet må tas hensyn til. (Sjekk uttalelse for mer informasjon) - Ut fra planlagt omfang kan det bli aktuelt med ny nettstasjon for å strømforsyne den nye bebyggelsen. (Sjekk uttalelse for mer informasjon) - Dersom det blir behov for ny nettstasjon er det ønskelig at areal til denne innreguleres med passende arealformål. (Sjekk uttalelse for mer informasjon) 8. Vi ønsker å bli kontaktet i god tid før utbygging, slik at vi kan planlegge nye anlegg og angi hvor vi ønsker at det etableres nye kabeltraseer. Før selve arbeidet i utbyggingsområdet starter opp, ønsker vi å avklare fremdriftsplan med utbygger. 9. Det elektriske effektbehovet bør avklares så tidlig som mulig. (det kan kreve at det gis nødvendig anleggskonsesjon fra NVE, denne søknad kan være en tidkrevende prosess) 10. Det er viktig at utbyggingen planlegges slik at spesielt våre høyspenningsledninger ikke må flyttes. 	<ol style="list-style-type: none"> 5. Forhold knyttet til kostnader er utbygger klar over. Tatt til følge. 6. Bestemmelser innbefatter areal for mulig trafo. Tatt til følge. 7. Fagpersonell vil benyttes ved planlegging av evt. etablering av trafo. Tatt til følge. 8. BKK vil kontaktes ved utbygging for nødvendige avklaringer. Tatt til følge. 9. Vi har i prosessen hatt kontakt med fagperson om temaet og har omtalt dette i planbeskrivelsen. Se ellers svar 8 over. Tatt til følge. 10. Se svar 8 over. Tatt til følge.
2	Barn og unges representant, 19.05.20	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vi er kjent med politiske målsetninger om fortetting, men likevel generelt skeptisk til ytterligere sterk fortetting i området. (spesielt uten at dette skjer som følge av en helhetlig planlegging). 2. Totalbelastningen for området bør utredes nærmere, herunder i lys av barn og unges interesser og behov for trygge og gode nærmiljø og oppvekstsvilkår. 3. Det bør gjennomføres en kartlegging av barn og unges ferdsel, lek og opphold i nærområdet, og hvilke grøntområder og andre møteplasser som er tilgjengelig. (om nødvendig må dette løses innenfor planområdet) 4. Trafikksikkerheten og G/S-forbindelser må vurderes og ivaretas. 5. Skole- og barnehagekapasitet må vurderes. 6. Uteoppholdsarealer må etableres i henhold til vedtatte krav om størrelse, kvaliteter og universell utforming. (antall boenheter må ikke komme i konflikt med slike krav) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Behovet for overordnet planlegging og forslag til midlertidig bygge- og deleforbud på Skjold har vært til politisk vurdering. Det ble vurdert at det ikke er grunnlag for midlertidig bygge- og deleforbud. Fortetting av området er i tråd med overordnede planer. Ikke tatt til følge. 2. Barn og unges interesser er ivaretatt i planarbeidet. Det skal legges til rette for utearealer med god kvalitet og gode solforhold, og trafikksikre gang- og sykkelforbindelser. Tatt til følge. 3. Det er gjennomført en kartlegging av barn og unges interesser i områder gjennom gjennomført nabomøte, og det er utført et barnetrakksøk. Tatt til følge. 4. Forbindelser og koblinger til viktige målpunkt som grønne arealer, bybanen, skoler m.m. er viktige tema i planarbeidet og er benyttet. Tatt til følge. 5. Kapasitet på skoler og barnehager er tema i planarbeidet og er omtalt i planbeskrivelsen. Tatt til følge. 6. Uteoppholdsareal og krav til kvalitet skal være i tråd med kravene i KPA2018. Lekearealene vil ha bruksmessige og estetiske kvaliteter for alle barn. Tatt til følge.
3	Helsevernheten, 27.05.20	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planområdet ligger langs tilkomstvei fra et større boligområde til Skjold skole og Skjold bybanestopp. Vi mener derfor at reguleringsbestemmelsene må stille krav til trafikksikkerhetstiltak for å skjerme myke trafikanter i anleggsperioden 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Det er lagt inn bestemmelse om trafikksikkerhetstiltak for å skjerme myke trafikanter i anleggsperioden. Tatt til følge. 2. Det er lagt inn omfattende bestemmelser om støy. Tatt til følge.

		<p>2. Planområder ligger i et etablert boligområde der det er mange utbyggingsplaner. Støy kan derfor bli en belastning for naboene, særlig siden det på Skjold kan bli en situasjon der ett prosjekt overtar etter et annet. Vi ber derfor om at reguleringsbestemmelsene anfører at Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging, T-1442 (2016) skal følges i bygge- og anleggsfasen.</p> <p>3. Det må settes krav til støvreduserende tiltak i bestemmelsene. Tiltak må også inkludere eventuell transport av masser.</p>	<p>3. Det er lagt inn krav om støvreduserende tiltak i bestemmelsene og bestemmelse knyttet til håndtering av masser. Tatt til følge.</p>
4	Bergen Brannvesen, 02.06.2020	<p>1. Brannvesenet forutsetter at planområdet tilrettelegges slik at brannvesenets kjøretøy får brukbar tilgjengelighet frem til de ulike bygningene, samt tilstrekkelig slukkevannskapasitet. For en oversikt over tekniske spesifikasjoner henvises til «veiledning: Tilrettelegging for innsats for rednings- og slukkemannskaper». Veilederen er lagt ved.</p>	<p>1. Planområdet skal tilrettelegges slik at brannvesenet får god tilgjengelighet frem til ny bebyggelse. Det er utarbeidet VA-rammeplan som er godkjennes av VA-etaten. Slukkevannskapasitet er blant annet et tema i VA-rammeplanen. Ansvarlig prosjekterende må vurdere kapasitet og trykkforhold med hensyn til fremføring av tilstrekkelig slukkevann for området. Tatt til følge.</p>
5	VA-etaten, 15.06.2020	<p>1. Det skal utarbeides VA-rammeplan (ellers eventuelt revideres eksisterende VA-rammeplan med saksnummer 201728238) parallelt med reguleringsarbeidet. Følgende skal dokumenteres:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eksisterende og planlagte VA-systemer - Nedbørfelt, avrenningsmønster og planlagte endringer, lokalisering av areal for overvannstiltak, flomsone og flomveier og beskrivelse av konsekvenser for nedenforliggende områder. - Vurdering av forurensningsnivå i overvann, vurdering av resipient og krav til vannkvalitet - Vurdering av mulighet for reetablering/åpning av lukkede vannveier (naturlige vannveier) - Lokalisering av planlagte tekniske VA-anlegg som: hovedledningsnett, pumpestasjoner, trykkøkningsanlegg, renseanlegg, slukkevannsuttak, høydebasseng, rensedammer, infiltrasjonsarealer, fordøyningssystemer etc. - Dimensjoneringsgrunnlag og planlagt belastning inkl. slukkevann - Beregninger som dokumenterer overvannsmengder før og etter utbygging. Klimafaktor skal tas med i beregningen for situasjonen etter utbygging. Det skal dokumenteres hvor stort fordøyingsvolum det er behov for, for å ivareta krav til utslippsmengde. - Ledningstrekk som er tenkt overtatt til offentlig drift og vedlikehold. <p>2. Det må i bestemmelsene settes krav om at VA-rammeplanen skal legges til grunn for videre detaljprosjektering og byggsaksbehandling.</p> <p>3. Minimumsavstand mellom offentlig ledningsanlegg og byggverk/fundamentering er minimum 4 m ved normal leggedybde 1,5 m. Ved større leggedybde må avstanden økes. Det tillates ingen oppfylling i ledningstraséen.</p> <p>4. Nybygg i planområdet kan påregne å få tilknytningsrett til kommunalt VA-nett.</p> <p>5. Dersom det skal etableres sprinkleranlegg må ansvarlig prosjekterende vurdere hvilket trykk og vannmengde som vil være nødvendig til dette behov. Installasjon av alle typer sprinkleranlegg skal avklares med VA-etaten ved anmodning om forhåndsuttalelse.</p> <p>6. Ansvarlig prosjekterende må vurdere kapasitet og trykkforhold med hensyn til fremføring av tilstrekkelig slukkevann for området.</p> <p>7. Ingen tilknytning i området kan finne sted før hovedledningsnettet er ferdigstilt.</p> <p>8. VA-etaten forutsetter at planen er koordinert med tilgrensede planer i området. Det må dokumenteres sikret i VA-rammeplanen.</p>	<p>1. Det er utarbeidet VA-rammeplan. VA-rammeplanen er godkjent av VA-etaten. Komplette VA-rammeplan vedlegges planforslaget til 1. gangs behandling. Tatt til følge.</p>

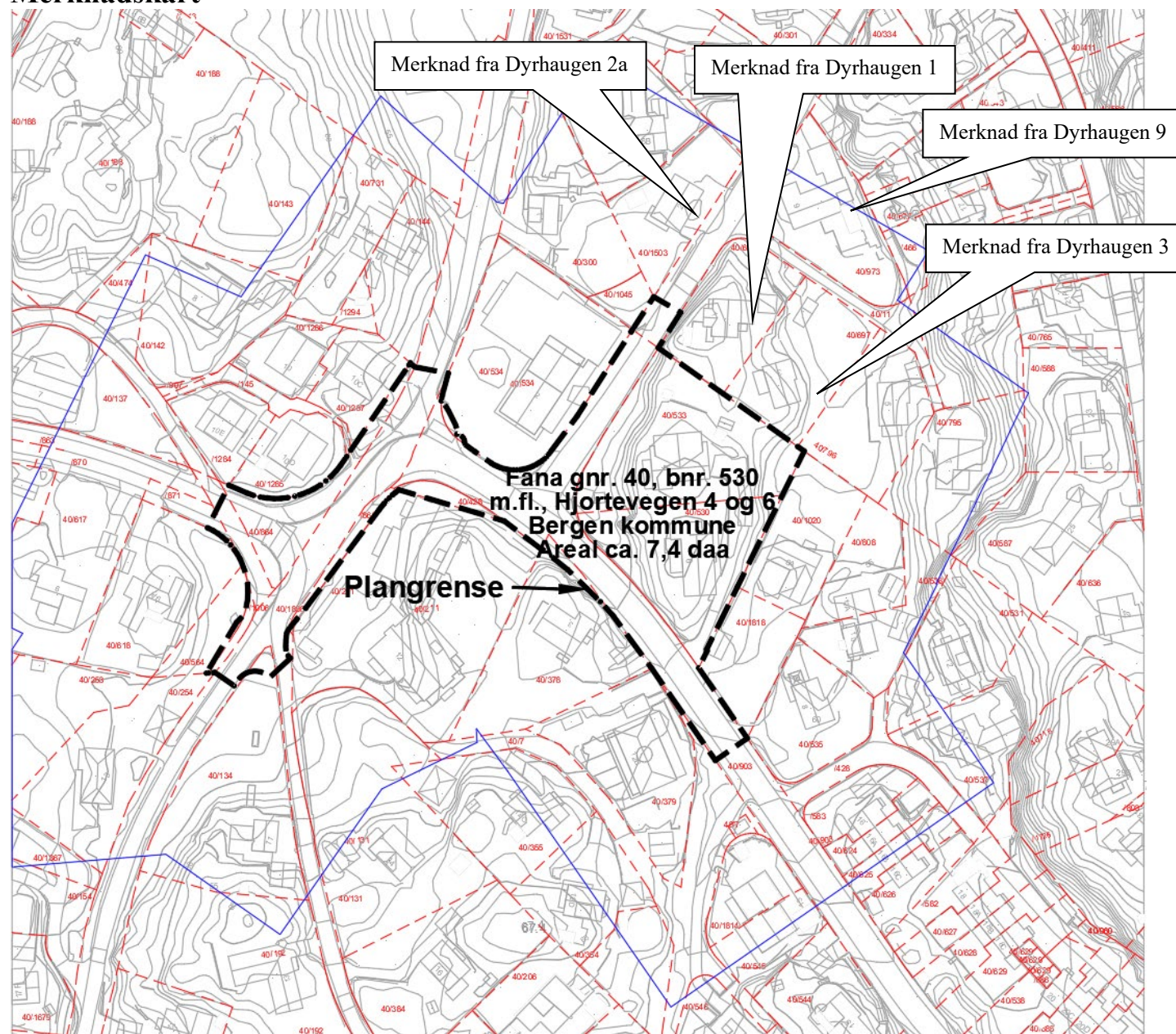
		<p>9. Overvannet skal håndteres lokalt ved hjelp av infiltrasjon og fordroyning og ber om at det tas med i bestemmelsene at overvannshåndteringen skal løses i henhold til VA-norm for Bergen. Ved etablering av fordroyningsmagasin er det viktig at det blir avsatt areal til dette formålet i reguleringsplanen.</p> <p>10. Overvannshåndtering må løses ved lokal overvannshåndtering. Det er viktig at man fordroyer vannet og ikke øker flomfaren. Eksisterende vannveier skal beholdes åpne og ikke legges i rør.</p> <p>11. Avløpsvann som kan inneholde bensin, olje mm skal føres inn på nettet via oljeutskiller. Fettholdig avløpsvann skal føres inn på nettet via fettutskiller.</p> <p>12. Før tilknytningsrett til kommunelat vann- og avløpsnett kan gis må det dokumenteres at tiltakshaver har sikret seg nødvendige rettigheter/erklæringer for å legge ledninger over annen matts eiendom, og for tilknytning og fells drift og vedlikehold av private fellesledninger. Disse vedlegges anmodning om forhåndsuttalelse til VA-etaten.</p>	
6	Fylkesmannen, 15.06.20	<p>1. Fylkesmannen legger til grunn at planarbeidet er i samsvar med overordnet plan og at det ikke er i strid med nasjonale føringer for arealpolitikken.</p> <p>2. Alle planer skal inkludere vurdering av folkehelseperspektivet. Et sentralt element i folkehelsesatsingen er å sikre barn og unge gode oppvekstforhold. Alle planer krever god medvirkning og barn og unge skal være hørt og tatt hensyn til i planprosessen.</p> <p>3. Konsekvensene reguleringsplanen har for endret arealbruk skal vurderes i forhold til naturmangfold og dette må komme tydelig frem.</p> <p>4. ROS-analysen skal vise risiko og sårbarhet som viser om arealet er egnet til utbygging, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging.</p>	<p>1. Planarbeidet er i samsvar med overordnet plan og ikke i strid med nasjonale føringer for arealpolitikken. Oppstart er vedtatt politisk i Bergen kommune. Tatt til følge.</p> <p>2. Folkehelseperspektivet er en del av planarbeidet, og planforslaget har sikret barn og unge gode oppvekstvilkår gjennom tilrettelegging av lekeareal og tilrettelegging i trafikkløsinger. Tatt til følge.</p> <p>3. Det er utarbeidet naturmangfoldsrapport som en del av planarbeidet. Dette er et krav i alle planer i Bergen kommune, og det er en egen mal for utarbeiding av en slik vurdering. Tatt til følge.</p> <p>4. ROS-analysen skal vise risiko og sårbarhet som viser om arealet er egnet til utbygging, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Tatt til følge.</p>
7	NVE, 16.06.20	<p>1. NVE anbefaler ved oppstart av planarbeid å bruke følgende veileder og verktøy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - NVE sine karttjenester - NVE sin veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging - NVEs retningslinje 2/2011 Flaum og skredfare i arealplaner - NVEs sjekklister for reguleringsplan <p>2. NVE legger til grunn at kommunen vurderer om planen ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser. I plandokumentene må det gå tydelig frem hvordan de ulike interessene er vurdert og innarbeidet i planen.</p>	<p>1. NVE sine verktøy og veiledere er sjekket ved utarbeiding av ROS-analysen. Tatt til følge.</p> <p>2. Det er ikke vesentlige nasjonale eller regionale interesser knyttet til dette planarbeidet. Planarbeidet er i tråd med overordnet plan, og det er utarbeidet ROS-analyse som vurderer risiko og sårbarhet og eventuelle tiltak knyttet til dette. Overvannshåndtering er viktig og det er utarbeidet VA-rammeplan som del av planarbeidet. Tatt til følge.</p>
8	Bymiljøetaten, 18.06.20	<p>1. Grønt- og byromsfaglige forhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eventuelle store, bevaringsverdige trær må kartlegges og ivaretas i planarbeidet. Det skal settes av areal og utvikles grønnstruktur og biologisk mangfold i planområdet. Det er ikke registrert verdifullt naturmangfold. - Planområdet har kupert terreng, som kan være utfordrende for å plassere bygg og tilhørende anlegg. Planarbeidet må vise hvordan prosjektet tilpasser seg eksisterende terreng, jmf. KPA 2018 §8.2.9. <p>2. Mobilitet og trafikk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Generelt skal det i forbindelse med fortetting av eksisterende boligområde planlegges gode løsninger for fortau, gang- og sykkelveger, snarveger og kjøreveger. - Planområdet har i dag adkomst til kommunal veg Hjortevegen. Hjortevegen er ikke dimensjonert i henhold til gjeldende håndbøker, både kjørebane og fortau er 	<p>1. Det er utarbeidet naturmangfoldsrapport som en del av planarbeidet. Utfyllende rapport er gjennomført av Biota. Planarbeidet viser hvordan prosjektet tilpasser seg eksisterende terreng. Tatt til følge.</p> <p>2. Det planlegges for gode løsninger for fortau, gang- og sykkelveg og kjøreveg. Tilkost til planområdet er vurdert gjennom planprosessen og det er utarbeidet en trafikkanalyse. Anbefalt løsning langs Sætervegen vil vurderes i planprosessen. Planarbeidet skal ikke inneholde eiendommene bnr. 808 og 536 siden disse har sin tilkomst på en blindveg fra hovedsystem av Hjortevegen. Eiendommene bnr. 1020</p>

		<p>smale og det er mange avkjørsler som krysser fortauet. ÅDT vil øke ytterlige etter ferdigstilling av nye boliger innenfor plan ID: 62800000 og 18060000.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Løsning av fortau med rekkeverk (3,5 m + 0,5 m) langs Sætervegen bør fortsette videre til fortau langs Apeltunvegen. Fortauet bør ikke krysses ofte, dvs antall avkjørsler må reduseres. Bymiljøetaten anbefaler at alle eksisterende avkjørslene på strekningen mellom vegkryss Dyrhaugen og privat veg til Hjortevegen 10 bør saneres. For å oppnå et godt resultat bør planarbeidet minimum inneholde følgende eiendommer: bnr. 1020, 1818, 808 og 536. - Hjortevegen er en viktig del av det finmaskede sykkelnettet. Trasèen ligger inne i Sykkelstrategien og det er viktig at nye planer i dette området inkluderer vegnettet og finner gode, sammenhengende løsninger for sykkel. - Bymiljøetaten fraråder oppstart av planarbeid med den viste planavgrensningen. Det kan ikke anbefales å regulere økt bruk av eksisterende avkjørsel. Det stilles også spørsmål ved om eventuell ny adkomst til kommunal Dyrhaugen vil tilfredsstille gjeldende krav. <p>3. Renovasjonsløsning skal plasseres på egen eiendom og det skal avsettes tilstrekkelig areal på egen eiendom for oppstilling/manøvrering av bossbil ved henting av avfall. Renovasjonsløsninger er arealkrevende og kan være vanskelig å få tilpasset i små planområder. Bymiljøetaten anbefaler at man undersøker mulighetene for felles renovasjonsløsninger med andre planer i området.</p>	<p>og 1818 vil ikke tas med i planområdet. Dette er avklart tidligere med planavdelingen i kommunen. Delvis tatt til følge.</p> <p>3. Renovasjonsløsning og plassering av denne har vært sentralt tema i planarbeidet. Tatt til følge.</p>
9	Statens vegvesen, 18.06.20	<ol style="list-style-type: none"> 1. SVV er kritisk til at det pågår flere mindre planarbeid uavhengig av hverandre i dette området. Området kan være godt egnet for fortetting, men savner at området blir sett under ett slik at overordnede hensyn som infrastruktur blir ivaretatt. 2. SVV fraråder oppstart av planarbeid for ny utbygging, med mindre det samtidig blir regulert et utbedret veganlegg langs fv. 181 Apeltunvegen. (Det er særlig behov for bedre og tryggere tilbud til myke trafikanter langs fv. 181). Apeltunvegen er per i dag regulert, men ikke utbygd i samsvar med plan. 3. Reguleringsplanene for vegen er eldre planer som ikke ivaretar dagens krav. Det er SVVs vurdering at før ny regulering/videre utbygging, må det reguleres et utbedret veganlegg langs hele fv. 181. Ny regulering/utbygging må så få rekkefølgekrav knyttet til utbedring av vegen i samsvar med en slik plan. 4. Drøftinger og avklaringer knyttet til trafiksikkerhet og framkommelighet på fylkesveger og kommunal veger skjer i dialog med de aktuelle vegmyndighetene. 5. Dersom det blir planlagt for avvik fra vegnormalene, legger vi til grunn at det kommer klart fram av planbeskrivelsen og avklaringer skjer med rette myndighet før planen blir lag ut til offentlig ettersyn. 6. Legger til grunn at reguleringsplanen vil inneholde rekkefølgekrav som sikrer at tiltak knyttet til trafiksikkerhet, framkommelighet m.m. blir gjennomført i forbindelse med den utbyggingen som blir regulert. 7. Generelle krav til planarbeid: SVV legger til grunn at virkningene planløsningene vil ha for transport og vegnett utredes og framkommer tydelig av planbeskrivelse, risiko- og sårbarhetsanalyse og eventuell konsekvensutredning. Dette gjelder generelt: <ul style="list-style-type: none"> - Trafiksikkerhet for ulike trafikantgrupper - Adkomstløsninger - Forventet trafikkmengde og kapasitet på vegnettet - Trafikkmønster og reisemiddelfordeling 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Behovet for overordnet planlegging og forslag til midlertidig bygge- og deleforbud på Skjold har vært til politisk vurdering. Det ble vurdert at det ikke er grunnlag for midlertidig bygge- og deleforbud. Fortetting av området er i tråd med overordnede planer. Det er derfor valgt å gå videre med planarbeidet. Planarbeidet vil hensynta infrastrukturen i området. Ikke tatt til følge. 2. Planområdet ligger med god avstand fra Apeltunvegen (fv. 5190 tidl. Fv 181). Vi vurderer derfor denne som en omvei for fremtidige beboere i planområdet og anser utbedring av Apeltunvegen som en offentlig oppgave. Ikke tatt til følge. 3. Se pkt. 2 4. Kontakt med veiplanlegger for offentlige veger er opprettet. Tatt til følge. 5. Rett myndighet vil kontaktes hvis det er behov for ytterligere avklaringer. Tatt til følge. 6. Rekkefølgekrav er vurdert og tatt inn i planarbeidet. Tatt til følge. 7. De trafikale konsekvensene av utbyggingen som planlegges er vurdert og beskrevet som en del av planarbeidet. Plassering og utforming av tiltak knyttet til de kommunale vegene (Hjorteveien og Dyrhaugen) er vurdert som del av planarbeidet. Parkering vil løses på eget areal og i henhold til KPA 2018. Forhold for myke trafikanter og nærliggende målepunkt er del av planbeskrivelsen. Planlagt tiltak og konsekvensene

		<ul style="list-style-type: none"> - Parkeringsdekning og -behov - Framkommelighet for ulike trafikantgrupper - Ivaretagelse av ovennevnte hensyn i anleggsperioden 	for vegtrafikken i bygge- og anleggsfasen med vekt på myke trafikanter, skal tas hensyn til. Tatt til følge.
10	Vestland fylkeskommune, 19.06.2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Generelle krav til planarbeid og hva det må gjøres rede for: <ul style="list-style-type: none"> - Trafikksikkerhet for ulike trafikantgrupper - Forhold for myke trafikanter mellom varslet planområde og nærliggende målpunkt. - Tilkomst- og kryssløsninger - Forventet trafikkmengde og kapasitet på vegnettet - Trafikkmønster og reisemiddelfordeling - Parkeringsdekning og -behov - Fremkomst for ulike trafikantgrupper - Byggegrenser til fylkesveg - Vegtrafikkstøy - Tiltaket sine konsekvenser for utvikling, drift og vedlikehold av fylkesvegnettet 2. Vestland fylkeskommune er kritiske og fraråder videre planarbeid. Jf. uttalen deres til oppstartsmøte den 08.01.2020. 3. Apeltunvegen er i dag regulert, men ikke utbygd i samsvar med plan. Det er Vestland fylkeskommune sin vurdering at før ny regulering/videre utbygging i dette området, må det reguleres et utbedret veganlegg langs heile Fv. 5190 Apeltunvegen (tidligere Fv. 181). Ny regulering/utbygging må så få rekkefølgekrav knyttet til utbedring av vegen i samsvar med en slik plan. 4. Dersom det likevel går videre med planarbeidet, mener de at planens konsekvenser for samordnet areal og transportplanlegging må utgreies. Planen sine konsekvenser for transportbruk og trafikksikkerhet må opplyses. Avbøtende tiltak for å ivareta trafikksikkerhet må gjøres rede for, og innarbeides i planen i samsvar med nødvendige rekkefølgekrav, jf. forholdene i Apeltunvegen. 5. En stor utfordring for videre planarbeid i dette fortettingsområdet vil være: hvordan planlegge slik at fortettingen bygger opp under nullvekstmålet for personbiltrafikken. De utfordrer forslagstiller til å komme opp med nye løsninger som gjør det særlig attraktivt og enkelt å gå, sykle og reise kollektivt og mindre attraktivt å nytte bil. 6. Avbøtende tiltak for utforming i samsvar med gjeldende krav i håndbøkene må beskrives sammen med tekniske tegninger der disse omfatter fylkesveg. Det er i dag en hovedrute for syklist langs riks- og fylkesvegnettet (E39 og Fv. 582 Fanavegen). 7. Ber om at deres generelle vegfaglige krav til planarbeid også blir lagt til grunn for planarbeidet. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planarbeidet har omfattet forholdene som er opplistet. Tatt til følge. 2. Fortetting av området er i tråd med overordnede planer. Det er derfor valgt å gå videre med planarbeidet. Planarbeidet tar hensyn til infrastrukturen i området. Tatt til følge. 3. Planområdet ligger med god avstand fra Apeltunvegen (fv. 5190 tidl. Fv 181). Vi vurderer derfor denne som en omvei for fremtidige beboere i planområdet og anser utbedring av Apeltunvegen som en offentlig oppgave. Ikke tatt ifølge. 4. Det er utarbeidet trafikkkanalyse som del av planprosessen. Tatt til følge. 5. Vegarealer i Hjørtevegen og Dyrhaugen er inkludert i planområdet og reguleres mht. myke trafikanter. Tatt til følge. 6. Det blir regulert i samsvar med håndbøker. Tatt til følge. 7. Se svar 6 over. Tatt til følge.
11	Byantikvaren, 20.06.2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Området er bygningsmiljø med arkitektonisk og arkitekturhistorisk verdi. Tilpasning i dette området synes å fortolkes til at nye bygningsvolumer begrenses/skaleres, mer enn faktisk tilpasses til den opprinnelige småhusbebyggelsen. Særpreget i området er fortsatt småhusbebyggelse med hage. 2. Det må utarbeides kulturminnedokumentasjon og fremlegges illustrasjoner på hvordan nye tiltak vil virke inn på de beskrevne kulturminnestrukturere eller kulturmiljøet. Området må, i tillegg til skriftlig kildesøk, beføres, og kulturminner som bygg og eldre veier må kartfestes. (vi ber om å få tilsendt rapporten samt tilhørende kart før utlegging til offentlig høring) 3. Planforslaget bør ses i sammenheng med andre tilstøtende planer. Inntil det foreligger en samlet stedsanalyse for Skjold-området som helhet, mener vi at KPAs bestemmelse om stedets egenart og kvalitet i fortettingen bør fortolkes strengt. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. En viktig del av planarbeidet blir å vise hvordan det kan fortettes og samtidig tas hensyn til kulturmiljøet. Tatt til følge. 2. Kulturminnedokumentasjon er utarbeidet og godkjent. Tatt til følge. 3. Fortettingen skal tilføre positive kvaliteter til området, og knytte sammen nye strukturer med eksisterende struktur og karakter. Volum,

		<ul style="list-style-type: none"> - Tar ikke stilling til rivning før bygningene er dokumentert - Terrenget med bergknauser bør bevares som en kvalitet - Ber om dokumentasjon om hvordan parkeringskjeller er tenkt løst med god terrengtilpasning - Historisk jernbanelinje Osbanen må bevares og styrkes/tydeliggjøres - Bygningstypologien som velges må være i tråd med stedets særpreg og bygningstypologi (småhus med saltak) <p>4. Vi ber om at Kulturminnestrategi for Bergen kommune «identitet med særpreg» legges til grunn for planarbeidet. De historiske og strukturelle karaktertrekk som definerer kulturmiljøet bør være styrende for utforming av planforslaget.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulturminnedokumentasjon blir vurdert opp mot kulturminnestrategien punkt 1 (vern av kulturminneverdier sikre kvalitet, identitet og særpreg i byutviklingen) og 2 (kulturminneverdier ivaretas og forvaltes gjennom ansvarlig og klimavennlig bruk, gjenbruk og transformasjon) med underliggende delmål og punkt 3.1 (kartlegge og identifisere kulturminne tidlig i planprosessen) - I tillegg opplyser vi om nye nasjonale føringer i form av ny stortingsmelding vedtatt i april 2020. 	<p>gesims og fjernvirkning er vektlagt i planarbeidet. Det er tatt hensyn til landskapsform og nærområdet. Tatt til følge.</p> <p>4. Forslagstiller er kjent med kulturminnestrategien for Bergen. Det er utarbeidet en kulturminnerapport i tråd med malen til Byantikvaren. Tatt til følge.</p>
11	BIR, 22.06.2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Krav i bestemmelsene om fremtidsrettede nedgravde avfallsløsninger 2. Krav i bestemmelsene om utarbeidelse av renovasjonsteknisk plan (RTP) som skal være forelagt BIR for uttale før 1. gangs behandling 3. Rekkefølgekrav om ferdigstilling av avfallsanlegg iht BIRs uttale til RTP før midlertidig brukstillatelse/ferdigattest 4. Tilstrekkelig og egnet areal for alle avfallstypene må avsettes spesifikt på arealplankart og i illustrasjonsplan/utenomhusplan 5. Tilstrekkelig areal for trafiksikker tilkomst og snumuligheter med lastebil (L) og oppstilling ved henting av avfallet må sikres, jmfør BIRs renovasjonstekniske veileder samt Statens vegvesens veinormal N100 og R412 6. Avfallsløsningen bør om mulig vurderes samlet for større områder/tilgrensede planområder 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Det er satt krav om fremtidsrettet nedgravde avfallsløsninger i bestemmelsene. Tatt til følge. 2. RTP er forelagt BIR for uttale før 1. gangs behandling. Tatt til følge. 3. Det er lagt inn rekkefølgekrav om ferdigstilling av avfallsanlegg iht BIRs uttale til RTP før midlertidig brukstillatelse/ferdigattest. Tatt til følge. 4. Plankartet er laget i tråd med malen til Bergen kommune. Tatt til følge. 5. Tilstrekkelig areal for trafiksikker tilkomst og snumuligheter med lastebil, og oppstilling ved henting av avfallet er sikret i planen. Tatt til følge. 6. Samling av avfallsløsning er vurdert i planarbeidet. Ikke tatt til følge.

Merknadskart

Opprinnelig varslingsgrense. Planområdet er trukket tilbake for veiarealet i sørvestre kryss etter avtale med saksbehandler.